

Nuorten open mic – kuinka tempu tehtiin

— Aura Nurmi

”Esittäminen oli pelottavaa! En ole ollenkaan hyvä puhumaan, enkä esiintymään, enkä ainaakaan niissä yhtä aikaa. Mulle on joskus vaikeaa saada suuta auki edes kaveriporukassa.

Tämän tekstin kanssa ongelmaksi tuli myös henkilökohtaisuus, ja pidin kirjoitusta pitkään piilossa ennen kuin annoin sen edes vakilukijoilleni. Se linkittyikin vähän seuraavaan kysymykseen, eli nuorten open mic oli loistava paikka esiintyä. Mistään ei kuulunut tympeitä huokauksia, kun kaikki ei mennytkään täydellisesti. Jäi olo, että jokaista esiintyjää kuunneltiin ihan yhtä kiinnostuneena ja kunnioittaen. Tullessani paikalle jännitys oli jo enemmän pelkoa, mutta pari ensimmäistä esitystä antoivat rauhan.”

”Todellakin haluan esiintyä vielä! Se on joka kerta hirvittävää, mutta kumarruksen jälkeen tulee hetkeksi ihan voittamaton olo.”

Poiminta Lukufilis-lehdestä, haastattelussa Samuel Loimu, joka esiintyi eräissä tilaisuudessamme

Lavarunous ei nyt varsinaisesti ole enää uusi ilmiö, mutta tutkimusdatamme perusteella se on nuorille, yläaste- ja lukioikäisille lähestulkoon uppo-outoa ehkä Kallion lukiota lukuunottamatta. Kallion lukio onkin ainoa taho, jossa tarjotaan erikseen koulutusta puhe-esiintymiseen ja spoken wordiin. Joten haaste saada nuoret lausumaan omia runotekstejään illoissa oli varsin kinkkinen, varsinkin kun toimin yksinäisenä agenttina.

Aloitin nuorten etsimisen toiminnan pariin kiertämällä muutamia sanataideryhmiä, ja järjestin opetusta lavarunoudesta heille ilmaiseksi – tämän jälkeen lähetin umpimähkään opettajille viestejä, josko heidän oppi-

laansa halusivat tulla nuorille omistettuihin runoiltoihin. Työn olisi varmasti voinut tehdä paremminkin, mutta se tepsii. Kun järjestin ensimmäisen suuremman nuorille tarkoitetun runoklubin ammattimaisine esiintyjineen, tajusin, ettei minulla ollut aavistustakaan, tulisiko 100 ihmistä nielaisevaan tilaan yhtikäs ketään. Open micciin – tuttavallisemmin avomikkiin – oli osallistumassa kuusi henkilöä. Edelleen tänä päivänä ihmettelen, kuinka minulla oli pokeria tehdä se kaikki – olisinhan voinut järjestää näille kuudelle ihmiselle nöyryyttävän yksinäisen ja hiljaisen episodin, joka olisi vain vahvistanut sitä, ettei runonlausunnasta pidä kukaan.

Paikalle eksyi 80 itselleni täysin tuntematonta nuorta. Jotenkin ihmeellisesti sana oli vain levinnyt – avomikki jouduttiin kiirehtimään loppuun ja virallisia esiintyjä odotuttamaan, jotta kaikille halukkaille olisi tilaa. Tuona huhtikuuisena iltana kaksi vuotta sitten rakensin pohjan nykyiselle helsinkiläiselle nuorten runotoiminnalle, ja monet illassa esiintyneet ovat sittemmin profiloituneet taitaviksi esiintyjiksi. Heistä on myös tullut ystäviäni.

Toiminta alkoi tosiaan jääräpäisesti. Alussa olimme vain minä ja Juho Kuusi, jotka ostimme Saksasta kevyen äänentoistojärjestelmän omilla taskurahoillamme, ja raahasimme sen kalliolaiseen kahvilaan.

Periaatteessa toiminnan onnistumiseen siis riitti lavarunouden viehättykseen uskomisen, ja nuorten kykyjen aliarvioimisen lopettaminen. Hyvin nopeasti nuoret kouluttivat minua myös viestimään hankkeesta oikein ja oikeissa paikoissa – sekä nettisivujen avulla, että erityisesti Instagramissa – Facebook-julkaisujen avulla olen tavoittanut yhden ainoan henkilön. Viestiminen ja klubien markkinoiminen on ollut pääasiassa varsin rohkeaa ja suorasuoraista, henkilökohtaista itsensä likoon laittamistakin. Jos nuorilta toivoo itsensä alttiiksi estradeilla asettamista, täytyy myös toimintaa järjestävän tahon olla kuunteleva, kannustava ja ennen kaikkea heittäytyvä. Esiintymisestä on myös maksettava esiintyjille oikeudenmukainen palkkio, joka on

verrattavissa samaan kuin mitä aikuisetkin tienaavat. Tapahtumatilojen tulee olla samanhenkisten, kuin mitä aikuisillekin tarjotaan – ei syrjäisiä nurkkatiloja, vaan keskeisiä paikkoja, ja tekniikan on oltava saatavilla esimerkiksi taustamusiikin ja -videoiden toistoon. Hyödynnän nuorten osaamista klubeilla kaikissa tehtävissä – esiintyjinä, osallistujina, tuottajina, julisteentekijöinä, kuvaajina sekä dj:nä – näin toiminta on aidosti nuorten itsensä toteuttamaa ja näköistä.

Nuorten open mic -toiminnassa on tärkeää ollut myös julistaa yhteiset arvot, kuten tasa-arvoisuus, turvallisuus, ilmaisuus, saavutettavuus ja inklusiivisuus. Helsinki Poetry Connection, jonka toiminnan kylkeen nuorten runoklubit liitettiin, onkin laatinut yksinkertaiset turvallisen tilan periaatteet, joita nuorten illoissa noudatetaan.

Nuorten haastatteluista voi myös lukea elävää kuvausta tapahtumatoiminnastamme, josta he kertovat omasta näkökulmastaan. Haastatteluista voi poimia toistaiseksi yhden huomion: nuorten runoklubitoiminta on todella haastavaa löytää, ja Kuusi ja minä olemme toistaiseksi ainoita tahoja, joilta nuoret ovat saaneet palautetta teksteistään. Rohkaisenkin kaikkia mahdollisia instituutioita sekä tahoja kokeilemaan yhteisiä luku- ja lausuntahetkiä. Sovimme Kuusen kanssa, että jokaisesta yksittäisestäkin esiintyjästä olisimme tyytyväisiä, yksikin nuori mikrofonin äärellä on voitto.